

Dosarul nr. 3-139/22
2-22048591-02-3-07042022

H O T Ă R Ă R E
În numele Legii

31 octombrie 2022

mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al
Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului
Judecătorii
Grefier

Grigore Dașchevici
Ecaterina Palanciuc și Veronica Negru
Marina Samatiuc

examinând, în ședință de judecată publică, în ordinea contenciosului administrativ,
acțiunea înaintată de Cemortan Vasile împotriva Autorității Naționale de
Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil

c o n s t a t ă :

La 06 aprilie 2022, Cemortan Vasile a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea Actului de constatare nr.104/21 din 14 martie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate, în privința sa.

În motivarea acțiunii, reclamantul a relatat că, la data de 17.12.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. P-1085/2021 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către Cemortan Vasile, șef PV Bălți BV Nord SV RM. În conținutul sesizării s-a indicat faptul că, pe lângă funcția de șef al PV Bălți BV Nord SV RM, el mai exercită și mandatul de consilier local în Consiliul sătesc Chetrosu, r-nul. Drochia.

În actul de constatare s-a indicat că, conform art. 15 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 302/2017 expres prevede că, funcția de funcționar vamal este incompatibilă cu o altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activităților didactice, științifice și de creație.

Mai indică că, art. 11 alin. (2) din Legea nr. 302/2017, stabilește că acțiunea Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public se extinde asupra raporturilor de serviciu ale funcționarului vamal în măsura în care acestea nu sunt reglementate prin prezenta lege.

Prin răspunsul CEC, Inspectorul de integritate a stabilit cu certitudine că, începând cu data de 29.10.2019 concomitent cu exercitarea funcției publice cu statut special din cadrul serviciului vamal SV al RM, Cemortan Vasile exercit mandatul de consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-nul Drochia, și a avut obligația legală de a soluționa starea de incompatibilitate până la data de 29.11.2019, însă, în mod arbitrar a ignorat prevederile legale.

Inspectorul de Integritate a concluzionat că, toate probele acumulate la dosar dovedesc pe deplin temeinicia faptului, că el în perioada 29.11.2019 până în prezent, s-a aflat în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, manifestată prin deținerea/exercitarea funcției publice cu statut special șef PV Bălți, BV Nord a SV RM simultan cu exercitarea mandatului de consilier în cadrul consiliului sătesc Chetrosu, r-ul Drochia, încălcând regimul juridic al incompatibilităților.

Cu actul de constatare nu este de acord, îl consideră ilegal emis, contrar normelor imperative, or începând cu data de 26.06.2015 a devenit consilier în Consiliul sătesc Chetrosu, r-ul Drochia, mandat pe care îl exercită până la momentul actual.

Începând cu data de 18.11.2019 a fost transferat în funcția de șef al PV Bălți BV Nord SV RM.

Motivul indicat de către Autoritatea Națională de Integritate, inspector Natalia Ivanov, precum că, începând cu 29.11.2019 s-a aflat în starea de incompatibilitate exercitând funcția publică cu statut special, simultan cu exercitarea mandatului de consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-nul Drochia, încălcând regimul juridic al incompatibilității. Consideră, motivul indicat mai sus nu poate fi pus la baza actului de constatare din 14.03.2022.

La fel, Inspectorul de Integritate Natalia Ivanov, eronat a concluzionat, că toate probele acumulate la dosar dovedesc pe deplin starea de incompatibilitate față de el, or superficial s-a analizat circumstanțele pe cauza dată și nu s-a luat în vedere că, el fiind consilier a renunțat prin depunerea unei cereri la remunerări sau indemnizații care i se cuveneau în calitate de consilier. Sub această formă consideră, că nu poate fi constatată incompatibilitatea sa.

Inspectorul Integrității Natalia Ivanov, greșit a interpretat art. 15 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 302/2017 cu privire la serviciul vamal precum că, expres prevede că funcția de funcționar vamal este incompatibilă cu o altă funcție sau o activitate remunerată, deoarece, reieșind din declarațiile sale și conform probelor strânse la dosar (depunerea unei cereri prin care a renunțat la remunerațiile/indemnizațiile care i se cuveneau în calitate de consilier) nu poate fi recunoscută ca activitate remunerată. Or, în conformitate cu art. 15 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 302/2017 cu privire la serviciul vamal, funcția de funcționar vamal este incompatibilă cu o altă

funcție sau activitate remunerată cu excepția activităților didactice, științifice și de creație.

Raportând circumstanțele speței la normele de drept menționate supra, se constată cu certitudine că, în act, în mod eronat Inspectorul de Integritate indică că Legea nr. 302/2017, art. 15 alin. (3) lit. a), a fost încălcată de către el.

A mai indicat că, actul de constatare nr. 104/21 a fost emis de către Inspectoratul de Integritate al Autorității Naționale de Integritate la 14.03.2022, cu încălcarea termenului prevăzut de art. 60 alin. (1) și (2) Cod administrativ al Republicii Moldova.

La fel, consideră că, actul de constatare nr. 104/21 din 14.03.2022 a fost emis de o structură internă (fără personalitate juridică) a Inspectoratului de Integritate și semnată de angajatul acesteia, în pofida faptului că funcțiile de exercitare a controlului averii și intereselor personale, controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese îi revine Autorității Naționale de Integritate, care este și instituția care constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

Actul de constatare într-adevăr se întocmește de către Inspectorul de Integritate, însă trebuie să fie emis din numele Autorității Naționale de Integritate și să fie semnat de conducerea ei (președinte, vicepreședinte), ori sintagma „întocmire” este distinctă de sintagma „emitere, semnare” și dispun de o încărcătură semantică diferite, care nu urmează a fi confundate.

Procedura administrativă efectuată de Autoritatea sus numită a fost efectuată cu încălcarea termenului procedurii stabilite de Codul administrativ, fapt ce urmează a fi apreciat ca un viciu procesual, or legea într-o manieră clară prevede expres necesitatea respectării termenilor și procedurii de examinare, care la caz nu au fost respectați, iar omisiunile nu sunt imputabile lui.

Expunerile litigioase si aspectele de drept și de fapt formulate de reclamant și pârât în cadrul dezbaterilor judiciare a cauzei.

Reclamantul Cemortan Vasile și reprezentantul acestuia - avocatul Malesenco Dumitru în ședința de judecată nu s-au prezentat, însă avocatul a depus o cerere de amânare de examinare a cauzei din motiv că, este antrenat în altă ședința de judecată.

Prin încheierea protocolară din 31 octombrie 2022, s-a constatat că, reclamantul și reprezentantul acestuia au depus deja a treia cerere de amânare de examinare a cauzei, iar în conformitate cu prevederile art.218 lit.d) Cod administrativ, neprezentarea la ședința de judecată, fără motive temeinic justificate, a participanților și/sau a reprezentanților lor nu împiedică soluționarea acțiunii în contenciosul administrativ.

Astfel, Completul de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa participanților neprezenți, care nu s-au prezentat în ședință din motive necunoscute.

Reprezentantul Autorității Naționale de Integritate – Sîmboteanu Dan în ședința de judecată, cât și prin referința depusă la 27 aprilie 2022, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Acțiunea este admisibilă din următoarele considerente.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău reține următoarele.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod. În sensul respectiv, art. 189 alin. (1) din Codul administrativ prevede că, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că, admisibilitatea acțiunii în contencios administrativ este condiționată *inter alia* de revendicarea de către reclamant a încălcării unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice. La caz, aceste condiții de încălcare a dreptului vătămat prin activitatea administrativă a Autorității Naționale de Integritate este întrunit și în coroborare cu art. 39 din Codul administrativ – accesul liber la justiție.

Conform art. 5 Cod administrativ, activitatea administrativă reprezintă totalitatea actelor administrative individuale și normative, a contractelor administrative, a actelor reale, precum și a operațiunilor administrative realizate de autoritățile publice în regim de putere publică, prin care se organizează aplicarea legii și se aplică nemijlocit legea.

Actul de constatare nr.104/21 din 14 martie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate, în privința lui Cemortan Vasile, constituie act administrativ individual defavorabil pentru reclamant.

Or, conform art. 10 alin. (1) din Codul administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.

Totodată, art. 11 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ prevede că, actul administrativ individual defavorabil este actul care impune destinatarilor lor

obligații, sanțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat.

Potrivit art. 17 din Cod administrativ, drept vătămât este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Astfel, din conținutul acțiunii, prin prisma cadrului legal citat, rezultă că, reclamantul, Cemortan Vasile, revendică apărarea dreptului la muncă.

Acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamantul Cemortan Vasile la instanța competentă jurisdicțional și teritorial.

Or, în conformitate cu prevederile art. 36 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132 din 17.06.2016, actele de constatare menționate la art.34 alin.(1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Chișinău, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art.33 alin.(4) și (5), afectate nemijlocit de acesta.

Totodată, reieșind din prevederea legală menționată supra se atestă că, acțiunea în contencios administrativ este înaintată de reclamantul, Cemortan Vasile în termenul legal.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ reține că, reclamantul, Cemortan Vasile a utilizat corect tipul acțiunii în contestare conform art. 206 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ pentru revendicarea dreptului său, or reclamantul prin acțiunea sa solicită anularea Actului de constatare nr.104/21 din 14 martie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor de contencios administrativ consideră că motive de inadmisibilitate a acțiunii înaintate de reclamant, în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) din Codul administrativ, la caz nu sunt.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată, respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a) - e).

Astfel, instanța de judecată, raportând circumstanțele de fapt la normele de drept aplicabile raportului juridic litigios reține că, examinând acțiunea în cazul dat, stabilește că, nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a) - e) alin.(1) art.224 din Codul administrativ.

Conform art.219 alin.(1) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Conform prevederilor art.220 alin.(1) din Codul administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93, iar art.221 alin.(1) al aceluiași act normativ, indică că, autoritățile publice sînt obligate să prezinte instanței de judecată, concomitent cu referința, dosarele administrative. La solicitarea instanței de judecată, autoritățile publice sînt obligate să prezinte suplimentar și alte documente pe care le dețin, inclusiv cele electronice, și să acorde informații.

În virtutea art.93 din Codul administrativ, care stabilește sarcina probațiunii, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sînt admisibile doar în baza prevederilor legale.

Astfel, în cadrul dezbaterilor judiciare, din analiza probelor administrate în conformitate cu legea, s-a stabilit cu certitudine că, la 17.12.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. P-1085/21 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al incompatibilităților de către dl Cemortan Vasile, șef PV Bălți BV Nord SV RM, în conținutul căreia se reține faptul că, pe lângă funcția de șef al PV Bălți BV Nord SV RM, dl Cemortan Vasile mai exercită și mandatul de consilier local în Consiliul sătesc Chetrosu, r-1 Drochia (f.d. 3-4 din dosarul administrativ).

La 17.12.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod atribuit – 20210421009, inspectorului de integritate Ivanov Natalia (f.d. 1-2 din dosarul administrativ).

Conform comunicatului nr. CEC 8/529 din 18.01.2022 al Comisiei Electorale Centrale (f.d. 61 din dosarul administrativ), în urma Alegerilor Locale Generale din 14 iunie 2015 și celor din 20 octombrie 2019, Cemortan Vasile a exercitat/exercită 2 mandate de consilier în cadrul Consiliului sătesc Cetrosu, r-1 Drochia, și anume: primul mandat - validat prin Hotărîrea Judecătoriei Drochia, dosar nr. 26-3-1260- 23062015 din 26.06.2015 (f.d. 62-63 din dosarul administrativ); al doilea mandat - validat prin Hotărîrea Judecătoriei Drochia, sediul Central, dosar nr. 3- 188/2019 din 29.10.2019 (mandat pe care îl exercită pînă la momentul actual) (f.d. 64-65 din dosarul administrativ).

Potrivit răspunsului Serviciului Vamal al RM, nr. 135 din 11.01.2022 (se atestă că, Cemortan Vasile a ocupat/ocupă următoarele funcții: 19.02.2010-

13.03.2016 - șef Post Vamal Briceni f.d. 10-16 din dosarul administrativ). Prin ordinul Serviciului Vamal, nr. 268-p din 11.03.2016 Cemortan Vasile a fost numit prin transfer, în funcția de inspector a Secției unitatea de gardă, Biroul Vamal Briceni, începând cu 14.03.2016 (f.d. 48 din dosarul administrativ). Prin ordinul Serviciului Vamal, nr. 549-p din 31.05.2016, raporturile de serviciu ale dlui Cemortan Vasile au încetat în legătură cu demisia acestuia (f.d. 49 din dosarul administrativ). Prin ordinul Serviciului Vamal, nr. 1000-p din 29.10.2019, dl Cemortan Vasile a fost numit prin transfer din cadrul IGSU al MAI al RM în funcția de inspector principal, Secția coordonare instituțională, Aparatul Central, începând cu data de 29.10.2019 (f.d. 50 din dosarul administrativ). Prin ordinul Serviciului Vamal, nr. 1067-p din 15.11.2019, dl Cemortan Vasile a fost numit prin transfer în funcția de șef Post Vamal Bălți, Biroul Vamal Nord, începând cu data de 18.11.2019, funcție pe care o ocupă pînă în prezent (f.d. 51 din dosarul administrativ).

Completul de judecată reține că, Autoritatea Națională de Integritate a RM, în persoana inspectorului de integritate, Ivanov Natalia, a accesat sistemul informațional e-Integritate unde au fost identificate și declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2016-2020 de către dl Cemortan Vasile în calitate de consilier în cadrul Consiliului local Chetrosu, r-1 Drochia (f.d. 6-43 din dosarul administrativ).

Potrivit procesului-verbal de inițiere a controlului nr. 31/21 din 13 ianuarie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a RM, în persoana inspectorului de integritate, Ivanov Natalia, în baza prevederilor art. 31 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate nr.132/2016, a dispus inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților în privința lui Cemortan Vasile șef PV Bălți BV Nord SV RM (f.d. 52-54 din dosarul administrativ).

Prin scrisoarea nr. 04-21/202 din 13.01.2022, aviz de recepție nr DS8006005338AS, reclamantul Cemortan Vasile a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Însă, scrisoarea prenotată nu a fost recepționată de subiectul controlului fiind returnată ANI, motiv pentru care, la data de 04.02.2022, prin intermediul scrisorii nr. 04-21/619, la adresa de e-mail comunicată de dl Cemortan Vasile: cemortan.vasile@mail.ru, reclamantul a fost informat repetat despre inițierea controlului regimului juridic al incompatibilităților (f.d. 55-58 din dosarul administrativ).

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a), b), c) și d), art. 33, alin. (6) și art. 37, alin. (4) din Legea nr. 132/2016, au fost solicitate Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia (solicitarea nr. 04-21/203 din 13.01.2022),

informații și documente necesare desfășurării controlului (f.d. 66-67 din dosarul administrativ).

Iar, prin răspunsul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia, înregistrat în cadrul ANI cu nr. 623 din 28.01.2022, au fost prezentate următoarele informații relevante controlului: Lista ședințelor Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia la care a participat dl Cemortan Vasile în calitate de consilier în perioada 29.10.2019-13.01.2022; Declarația lui Cemortan Vasile prin care acesta refuză remunerațiile pentru participarea la ședințele Consiliului sătesc pentru toată perioada exercitării mandatului de consilier (f.d. 68--69 din dosarul administrativ).

Prin scrisoarea nr. 04-21/1040 din 23.02.2022, recepționată personal de reclamant la aceeași dată la sediul pîrîtului, lui Cemortan Vasile i-a fost solicitat punctul de vedere/explicațiile asupra stării de incompatibilitate care constituie obiectul controlului, în termen de 15 zile de la data recepționării invitației (f.d. 70-71 din dosarul administrativ).

Prin Actul de constatare nr.104/21 din 14 martie 2022, emis de către Inspectoratul de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, s-a decis:

1. Se constată că deținerea/exercitarea simultană a funcției publice cu statut special - șef PV Bălți, BV Nord a SV RM și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia este incompatibilă;

2. Se constată că dl Cemortan Vasile a încălcat regimul juridic al incompatibilităților prin nesoluționarea în termenul legal a stării de incompatibilitate, manifestată prin deținerea/exercitarea simultană a funcției publice cu statut special - șef PV Bălți, BV Nord a SV RM și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia;

3. Se atenționează dl Cemortan Vasile în vederea soluționării benevole a stării de incompatibilitate în care continuă să se afle prin renunțarea la una din funcțiile deținute;

4. Inițierea procesului contravențional în privința dlui Cemortan Vasile, în contextul 39 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

5. Se aduce la cunoștința dlui Cemortan Vasile actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 30 zile de la emitere, la Curtea de Apel Chișinău, situată în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 4 (f.d. 75-78 din dosarul administrativ).

Completul de judecată reține că, în motivarea actului de constatare nr.104/21 din 14 martie 2022, Autoritatea Națională de Integritate a RM, în persoana inspectorului de integritate, Ivanov Natalia, a constatat că, "... dl Cemortan Vasile, în perioada 29.11.2019-prezent, se află în stare de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal, manifestată prin deținerea/exercitarea funcției publice cu statut special- șef PV Bălți, BV Nord a SV RM simultan cu exercitarea mandatului de

consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia, încălcând regimul juridic al incompatibilităților. În consecință, se conchide că simpla deținere simultană a celor două calități este o condiție atât esențială, cât și suficientă, pentru constatarea existenței stării de incompatibilitate. ... etapa adoptării deciziei de sancționare a subiectului controlului, inspectorul de integritate subliniază că a ținut cont de faptul că, prin acțiunile sale, deși aflate înafara cadrului legal în materie de respectare a regimului juridic al incompatibilităților, dl Cemortan Vasile nu se regăsește în lista subiecților declarării acțiunile cărora au mai constituit anterior obiect al procedurilor de control, prin urmare fiind la prima abatere, totodată nefiind posibil de stabilit prejudiciul adus interesului public. Din aceste considerente, pentru abaterea comisă, dl Cemortan Vasile urmează să fie sancționat prin aplicarea sancțiunii contravenționale prevăzute de Codul Contravențional al RM.

Astfel, Cemortan Vasile, nefiind de acord cu Actului de constatare nr nr.104/21 din 14 martie 2022, s-a adresat cu prezenta acțiune la 06 aprilie 2022 prin care a solicitat anularea actului de constatare întocmit de Inspectorul de integritate al Autorității Naționale de Integritate.

Conform prevederilor articolului 10 alin. (1) din Codul Administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.(2) Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

Articolul 11 din Codul Administrativ prevede categoriile actelor administrative individuale

(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile –actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile –actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.

Conform art.31 din Codul Administrativ, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Conform art.32 din Codul Administrativ, (1) Procedura administrativă se structurează astfel încît participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii. Dacă este necesară contribuția unui participant, acestuia i se comunică neîntîrziat,

într-un limbaj clar și ușor de înțeles, acțiunile care trebuie întreprinse. (2) În condițiile legii, autoritățile publice trebuie să asigure participarea neîngrădită la procedura administrativă a persoanelor interesate.

Conform art.119 din Codul Administrativ, (1) Conținutul unui act administrativ individual trebuie să fie suficient de cert. (2) Un act administrativ individual poate fi emis în scris, verbal sau prin comportament concludent. Forma actului administrativ individual este aleasă de autoritatea publică care emite actul administrativ în baza dreptului discreționar corespunzător obligațiilor sale. (3) La cererea unui participant, actul administrativ individual emis verbal este confirmat în scris în termen de o săptămână. Cererea se depune în decursul unei luni de la comunicarea actului administrativ. (4) Autoritatea publică poate elibera o confirmare scrisă și din oficiu.

În conformitate cu art.225 din Codul Administrativ, (1) Instanța de judecată nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității unui act administrativ.

(2) Verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică:

- a) și-a exercitat dreptul discreționar;
- b) a luat în considerare toate faptele relevante;
- c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar;
- d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Din analiza normelor de drept sus-indicate, Completul judiciar reține că, la examinarea cererii în anulare, legalitatea unui act administrativ, urmează a fi examinată prin prisma verificării dacă autoritatea și-a exercitat dreptul discreționar, a luat în considerare toate faptele relevante, a respectat limitele legale ale dreptului discreționar și și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Ce ține de procedura de emitere a Actului de constatare nr.104/21 din 14 martie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate, în privința lui Cemortan Vasile, Completul de judecată reține următoarele că, în conformitate cu art. 5 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.*

Conform art. 28 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *(1) Autoritatea inițiază controlul averii și al intereselor personale din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.*

(2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare făcută de președintele ori vicepreședintele Autorității sau de inspectorul de integritate. Controlul din oficiu se inițiază în cazurile prevăzute la art.27 alin.(13) și (14), precum și în baza informațiilor publice sau a unor sesizări anonime. Sesizarea privind inițierea controlului din oficiu se distribuie conform art.30, care se aplică în modul corespunzător.

Potrivit art.37 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) Autoritatea efectuează controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor din oficiu ori la sesizarea unor persoane fizice sau persoane juridice, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale metodologiei de efectuare a verificării și a controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor. (2) Controlul din oficiu se inițiază printr-o sesizare făcută de președintele ori vicepreședintele Autorității sau de inspectorul de integritate. Controlul din oficiu este inițiat în cazul prevăzut la art.27 alin.(14), precum și în baza unor informații publice sau al unor sesizări anonime. Sesizarea privind efectuarea controlului din oficiu se distribuie conform art.30, care se aplică în modul corespunzător. (3) După repartizarea aleatorie a sesizărilor de efectuare a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate inițiază verificarea prealabilă a acestora. (4) Prevederile art.30, 31, 32, ale art.33 alin.(6)–(8), (12) și (13), ale art.35 și 36 se aplică în modul corespunzător. (5) Controlul nu poate fi inițiat în cazul în care de la admiterea conflictului de interese sau de la apariția stării de incompatibilitate, de restricție sau de limitare au trecut mai mult de trei ani. (6) Controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se efectuează în cel mult 3 luni de la repartizarea sesizării. Ținând cont de complexitatea controlului, de comportamentul participanților vizați și a autorităților relevante, în baza unei solicitări motivate a inspectorului de integritate, președintele sau vicepreședintele Autorității poate prelungi termenul de efectuare a controlului până la cel mult 6 luni.

Conform art. 30 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) Sesizările depuse de persoanele fizice sau persoanele juridice, precum și cele din oficiu se înregistrează în termen de cel mult o zi lucrătoare și se repartizează aleatoriu, în ziua înregistrării, prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor. (2) Redistribuirea sesizărilor repartizate inspectorilor de integritate se face în condițiile art.27 alin.(6).

În conformitate cu art.31 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, (1) În termen de 30 de zile de la data repartizării sesizării depuse de o

persoană fizică sau persoană juridică, inspectorul de integritate efectuează verificarea prealabilă a acesteia. În cadrul verificării prealabile, inspectorul de integritate verifică existența aparenței de încălcare a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale. Verificarea prealabilă se finalizează cu emiterea de către inspector a unui proces-verbal în care se indică motivele și temeiurile de inițiere sau de refuz al inițierii controlului averii și al intereselor personale. (2) Procesul-verbal prevăzut la alin.(1) se publică pe pagina web oficială a Autorității în cel mult 7 zile de la emitere și se comunică subiectului vizat.

Potrivit art. 32 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *persoana supusă controlului averii și al intereselor personale are dreptul: a) să fie informată despre inițierea controlului prevăzut la art.33; b) să fie asistată de un avocat sau un avocat stagiar; c) să ia cunoștință de sesizarea depersonalizată și de celelalte materiale ale controlului după finalizarea acestuia, însă până la emiterea actului de constatare; d) să prezinte date și informații suplimentare, pe care le consideră necesare, inclusiv evaluarea proprie a valorii reale a bunurilor; e) să conteste, în condițiile legii, procesul-verbal menționat la art.27 alin.(8) și actul de constatare emis de către inspectorul de integritate.*

Conform art.33 din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, *(1) Controlul sesizărilor depuse conform art.28 alin.(2), precum și al celor pe marginea cărora a fost emis un proces-verbal de inițiere a controlului conform art.31 alin.(1), se efectuează conform prezentului articol.*

Reieșind din prevederile menționate supra în coraport cu materialele cauzei, Completul de judecată constată că procedura de control efectuată de inspectorul de integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, a fost efectuată în conformitate cu prevederile legale, iar careva temeiuri ce ar duce la nulitatea acesteia nu se atestă.

Referitor la argumentul invocat de reclamant precum că actul de contestare a fost emis cu încălcarea termenului, Completul de judecată îl consideră ca fiind neîntemeiat, or în condițiile speței, se reține că, la data de 17 decembrie 2021, Autoritatea Națională de Integritate, a recepționat sesizarea înaintată de Prodan Ion în vederea supunerii unui control a situației de incompatibilitate admisă de Cemortan Vasile și întreprinderea măsurilor de rigoare în vederea soluționării acestui conflict de incompatibilitate a funcțiilor deținute de reclamant (f.d. 3-4 din dosarul administrativ), care în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate și a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor în aceeași zi - 17.12.2021 (f.d.1).

Procesul-verbal nr. 31/21 de inițiere a controlului a fost întocmit la 13 ianuarie 2022, iar Prin scrisoarea nr. 04-21/202 din 13.01.2022, aviz de recepție nr

DS8006005338AS, reclamantul Cemortan Vasile a fost informat despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al incompatibilităților și despre drepturile sale prevăzute la art. 32 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Însă, scrisoarea prenotată nu a fost recepționată de subiectul controlului fiind returnată ANI, motiv pentru care, la data de 04.02.2022, prin intermediul scrisorii nr. 04-21/619, la adresa de e-mail comunicată de dl Cemortan Vasile: cemortan.vasile@mail.ru, reclamantul a fost informat repetat despre inițierea controlului regimului juridic al incompatibilităților, astfel se atestă că, procedura de examinare prealabilă a sesizării a avut loc în termenul legal de 30 zile.

Totodată, Completul de judecată reține că, prin Hotărârea Parlamentului nr. 41/2022 privind declararea stării de urgență, Legislativul a instituit pe întreg teritoriul țării stare de urgență pentru o perioadă de 60 de zile (24.02.2022-25.04.2022), iar prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr. 5/2022 din 02 martie 2022 au fost instituite anumite măsuri speciale care au efect în perioada pentru care s-a declarat stare de urgență în Republica Moldova. Așadar, în conformitate cu pct. 13 din dispoziția sus citată, pe perioada stării de urgență, termenele legal stabilite pentru soluționarea solicitărilor formulate în exercitarea liberului acces la informații de interes public, precum și a petițiilor, se dublează.

Completul de judecată reține că, la data de 14.03.2022 a fost emis Actul de constatare nr. 104/21, astfel având o durată de 2 luni și 25 zile, prin urmare având în vedere termenele stabilite legal pentru anumite proceduri, volumul de lucru realizat de inspectorul de integritate, se atestă cu certitudine că, termenul rezonabil al procedurii administrative enunțate nu a fost încălcat.

Cu privire la fondul cauzei, Completul de judecată reține că, în acord cu art. 32 alin. (1) din Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în procesul de control al averii și al intereselor personale, inspectorul de integritate verifică datele și informațiile privind averea existentă a persoanei supuse controlului, precum și modificările patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică. Controlul poate fi efectuat pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice sau de demnitate publică și în decursul a 3 ani după încetarea acesteia.

Conform art. 3 din Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale, *(1) subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sînt: b) membrii Consiliului de supraveghere al instituției publice naționale a audiovizualului Compania "Teleradio-Moldova", Compania Teleradio-Găgăuzia; consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale; deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia; g) funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special. (2) Subiecții prevăzuți la alin.(1)*

sînt incluși în Registrul electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale, ținut de Autoritatea Națională de Integritate.

În conformitate cu art. 16 din Legea cu privire la declararea averii și intereselor personale, subiectul declarării se află într-o stare de incompatibilitate în cazul în care pe lângă funcția publică sau de demnitate publică deține/exercită simultan o altă funcție, calitate sau activitate, fapt care este interzis prin Constituția Republicii Moldova și/sau prin alte acte legislative.

Potrivit art. 11 alin.(2) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017, statutul juridic al funcționarului public cu statut special din cadrul Serviciului Vamal (în continuare – funcționar vamal) este reglementat de prezenta lege și este conferit datorită naturii atribuțiilor de serviciu. Acțiunea Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public se extinde asupra raporturilor de serviciu ale funcționarului vamal în măsura în care acestea nu sînt reglementate prin prezenta lege. Gradele de calificare stabilite prin Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nu se conferă funcționarilor vamali.

Iar art.15 alin.(3) lit.a) din Legea cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017, prevede că, funcția de funcționar vamal este incompatibilă cu: a) o altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activităților didactice, științifice și de creație.

Completul de judecată reține că, Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public definește funcția publică ca ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică. Funcție de demnitate publică – funcție publică ce se ocupă prin mandat obținut direct în urma alegerilor organizate sau, indirect, prin numire în condițiile legii.

Art. 25 din Legea vizată (în vigoare la data emiterii actului contestat) statuează că, (1) Calitatea de funcționar public este incompatibilă cu orice altă funcție publică decît cea în care a fost numit. (2) Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate: a) în cadrul autorităților publice, cu excepțiile prevăzute de lege; b) în funcție de demnitate publică sau în funcție din cadrul cabinetului persoanei care exercită funcție de demnitate publică, cu excepția cazului în care raporturile de serviciu sînt suspendate pe perioada respectivă în condițiile legii; c) prin contract individual de muncă sau prin alt contract cu caracter civil, în cadrul societăților comerciale, al cooperativelor, al întreprinderilor de stat sau municipale, precum și al organizațiilor necomerciale, din sectorul public sau privat, a căror activitate este controlată, subordonată sau în anumite privințe este de competența autorității în care acesta este angajat, cu excepția activităților științifice, didactice, de creație, de participare în proiecte de dezvoltare în domeniul de competență în cadrul autorității în care este angajat, de reprezentare a statului în

societățile economice și de reprezentare în calitate de membru care nu activează permanent în cadrul organelor colegiale ale autorităților publice autonome. Modul de cumulare a acestor activități cu funcția publică se stabilește de către Guvern; d) în calitate de expert antrenat în proiecte implementate peste hotarele țării, cu excepția cazului în care raporturile de serviciu sînt suspendate pe perioada respectivă în condițiile legii; e) în calitate de consilier în unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi și cele de nivelul al doilea, cu excepția cazului în care funcționarul public nu se află în raporturi de serviciu cu subdiviziunile autorităților administrației publice locale de același nivel și din aceeași unitate administrativ-teritorială în care activează. (5) *Alte incompatibilități și restricții se stabilesc prin legislație specială. (6) Situația de incompatibilitate prevăzută la alin. (2), (2¹), (2²), (2³) și (4) urmează să înceteze pe parcursul unei luni din momentul apariției acesteia. Dacă nu a eliminat situația de incompatibilitate în termenul prevăzut, funcționarul public este destituit din funcție.*

Completul de judecată reține că, în legea specială cu privire la Serviciul Vamal nr.302 din 21.12.2017 nu este reglementat termenul de soluționare a incompatibilităților stabilite funcționarului vamal, acest termen își găsește reflectare în prevederile art. 25 alin. (6) din Legea nr. 158 din 04 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, potrivit căruia situația de incompatibilitate urmează să înceteze pe parcursul unei luni din momentul apariției acesteia.

Potrivit prevederilor art. 12 alin.(2) lit.a) din Legea integrității nr.82 din 25.05.2017, *în vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate în cadrul entității publice, agentul public prevăzut la alin.(1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri: a) să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații. Responsabilitatea pentru respectarea acestei obligații nu depinde de executarea de către conducătorul entității publice a obligației prevăzute la alin.(3) lit.a).*

Completul de judecată menționează că, stabilirea termenului pentru întreprinderea acțiunilor în vederea înlăturării stării de incompatibilitate constituie o perioadă tranzitorie, în decursul căreia persoana urma să se conformeze prevederilor legale și să opteze pentru una din funcțiile care nu pot fi exercitate concomitent, acționând în consecință. Astfel, reclamantul Cemortan Vasile era obligat să întreprindă toate acțiunile necesare în termen de o lună, în vederea eliminării incompatibilității, adică termenul calculat din data de 29.10.2019 (ziua obținerii funcției de inspector principal, Secția coordonare instituțională, Aparatul

Central al SV al RM, după care, la 18.11.2019 acesta a fost transferat în funcția de șef PV Bălți, BV Nord a SV RM).

Reieșind din cele menționate supra Completul de judecată constată că, pîrîtul în persoana inspectorului de integritate întemeiat a stabilit că, începînd cu data de 29.10.2019, concomitent cu exercitarea funcției publice cu statut special din cadrul SV al RM, reclamantul care exercită mandatul de consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia, a avut obligația legală de a-si soluționa starea de incompatibilitate pînă la data de 29.11.2019, însă, în mod arbitrar, nu a respectat obligația ce îi revenea.

Referitor la argumentul invocat de reclamant precum că a depus o declarație de renunțare la remunerație în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia, Completul de judecată ține să menționeze că, conform art. 12 din Legea nr. 436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, statutul juridic și organizarea activității aleșilor locali din cadrul autorităților publice locale, inclusiv din unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, se reglementează prin Legea privind statutul alesului local.

În acord cu Legea nr. 768 din 02.02.2000 privind statutul alesului local, în sensul prezentei legi, noțiunea de ales local vizează consilierii consiliilor sătești (comunale), orășenești (municipale), raionale și consiliului municipal Chișinău, deputații în Adunarea Populară a Găgăuziei, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor.

Conform art. 3 din Legea vizată, în unitatea administrativ-teritorială respectivă, alesul local este persoană oficială, el fiind reprezentantul autorității deliberative sau executive din administrația publică locală. În exercitarea mandatului, alesul local este în serviciul colectivității respective.

Art. 24 alin.(3) din aceeași Lege prescrie că, alesului local care a fost invitat la ședința consiliului și a participat la ea i se restituie cheltuielile aferente și i se acordă o indemnizație pentru fiecare zi de participare la ședința consiliului în mărimea stabilită de către consiliul respectiv.

Prin urmare rezultă că, exercitarea mandatului de consilier reprezintă o activitate remunerată, iar conform informațiilor prezentate de Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia, în exercitarea mandatului de consilier local, reclamantul Cemortan Vasile a participat la 16 ședințe ale Consiliului.

Astfel, faptul că reclamantul a depus o cerere de renunțare la remunerație în cadrul Consiliului nu exclude caracterul ilicit al deținerii concomitente a celor două calități. Or, încercarea reclamantului de a-și încadra în cîmpul legal activitatea de funcționar vamal concomitent cu exercitarea mandatului de consilier prin depunerea unei cereri prin care renunță la remunerațiile/indemnizațiile care i se cuveneau în calitate de consilier, sub nici o formă nu înlătură caracterul retribuit al

acestei activități. Mai mult, în lege este expres prevăzută excepția exercitării doar a unei activități didactice.

Completul de judecată reține ca întemeiat argumentul invocat de pîrît, că nu este relevant speței lipsa sau prezenta unui salariu, pentru a demonstra deținerea unei funcții remunerate, deoarece important este de a stabili dacă persoana desfășoară o activitate care presupune o recompensă și care, generează o situație de incompatibilitate. Totodată, în calitate de condiție *sine qua non* rezultă că, pentru a exista incompatibilitatea, este suficient ca persoana să fie implicată concomitent în cel puțin două activități diferite, la care se mai adaugă cerința că aceasta cumulare să nu fie permisă de lege. Iar simpla deținere simultană a mai multor funcții/mandate/calități este o condiție atât esențială, cât și suficientă, pentru constatarea existenței stării de incompatibilitate.

Reieșind din cele menționate supra, Completul de judecată constată că, pîrîtul întemeiat a ajuns la concluzia că, Cemortan Vasile nu a soluționat starea de incompatibilitate în termenul legal, astfel s-a aflat în incompatibilitate de funcții pe perioada în care a deținut funcție publică cu statut special - șef PV Bălți, BV Nord a SV RM și a mandatului de consilier în cadrul Consiliului sătesc Chetrosu, r-1 Drochia, or reclamantul avea obligația de a demisiona din funcția incompatibilă, însă, după cum rezultă din circumstanțele constatate, Cemortan Vasile nu și-a îndeplinit obligațiunile legale prescise, a admis deținerea simultană a două funcții incompatibile, prin ce a încălcat regimul juridic al conflictelor incompatibilităților.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ mai reține la caz și prevederile art. 31 Cod administrativ, care explică că, actele administrative individuale și operațiunile administrative scrise trebuie să fie motivate.

Iar, în conformitate cu prevederile art.118 din Codul administrativ, motivarea este operațiunea administrativă prin care se expun considerentele care justifică emiterea unui act administrativ individual. În motivare se indică temeiurile esențiale de drept și de fapt pe care le-a luat în considerare autoritatea publică pentru decizia sa. Din motivarea deciziilor discreționare trebuie să poată fi recunoscute și punctele de vedere din care autoritatea publică a reieșit la exercitarea dreptului discreționar. Motivarea trebuie să se refere și la argumentele expuse în cadrul audierii. Motivarea completă a unui act administrativ individual cuprinde: a) motivarea în drept – temeiul legal pentru emiterea actului administrativ, inclusiv formele procedurale obligatorii pe care se bazează actul; b) motivarea în fapt – oportunitatea emiterii actului administrativ, inclusiv modul de exercitare a dreptului discreționar, dacă este cazul; c) în cazul actelor administrative defavorabile – o descriere succintă a procedurii administrative care a stat la baza emiterii actului: investigații, probe, audieri, opinii ale participanților contrare conținutului final al actului etc. Motivarea completă este obligatorie, este

parte integrantă a actului administrativ individual și condiționează legalitatea acestuia. Motivarea nu este obligatorie în cazul în care: a) autoritatea publică admite o petiție în totalitate fără ca prin decizia de soluționare a ei să fie afectate drepturile sau interesele legitime ale altor persoane; b) acest lucru este prevăzut expres de lege; sau c) autoritatea publică emite acte administrative individuale de același fel într-un număr mai mare sau automatizat și, conform circumstanțelor de fapt ale cazului în parte, nu se cere o motivare.

Reieșind din norma legală menționată supra în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată constată că, actul de constatare nr. 104/21 din 14 martie 2022, emis de către Inspectoratul de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, este motivat în conformitate cu normele legale unde sunt indicate argumentele care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei în raport cu poziția părților în procedura administrativă.

Astfel, Completul de judecată a stabilit că, Cemortan Vasile nu a prezentat probe concludente care ar servi drept temei pentru anularea Actului de constatare nr. 104/21 din 14 martie 2022, emis de către Inspectoratul de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate.

Conform art. 29 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

În circumstanțele enunțate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ conchide că, actul administrativ individual contestat – Actul de constatare nr. 104/21 din 14 martie 2022, a fost emis de către Inspectoratul de Integritate din cadrul Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu legislația în vigoare și cu respectarea principiului proporționalității prevăzut la art. 29 din Codul administrativ.

Completul de judecată consideră că este neîntemeiat argumentul reclamantului referitor la pretinsa încălcare a art. 29 Codul administrativ la emiterea actului contestat, or, potrivit art. 23 alin. (3) din Legea nr. 133 din 17.06.2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *Fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat starea de incompatibilitate nesoluționată în termenul legal constituie temei pentru tragere la răspundere disciplinară, contravențională și/sau, după caz, pentru încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale acestuia*, coroborat cu prevederile art. 39 alin.(1)- (3) din

Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate: a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică; b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. (2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin.(1) lit.b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută. (3) Dacă actul de constatare rămâne definitiv, Autoritatea sesizează, în termen de cel mult 5 zile, conducerea organizației publice sau a autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării în vederea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.

La aceeași undă de idei, Completul de judecată reține și pct.25 din Decizia Curții Constituționale nr.143 din 16.12.2019 de inadmisibilitate a sesizării nr.141g/2019 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 23 alin.(6) din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale, unde curtea a reținut că ” *Legislatorul a definit clar tipurile de conflicte de interese și limita întinderii acestora, fiind previzibile consecințele lor în funcție de acțiunea/inacțiunea subiectului. Consecințele încălcării prevederilor conținute în Legea privind declararea averii și a intereselor personale sunt previzibile pentru destinatarii normelor. Astfel, subiectul declarării este obligat să declare și să soluționeze un conflict de interese real pentru a evita survenirea conflictului de interese consumat (în cazul acestor inacțiuni survenind răspunderea contravențională sau penală, după caz), iar în situația în care subiectul totuși prin acțiune admite conflictul de interese consumat, inspectorul de integritate aplică prin actul de constatare interdicția stabilită de articolul 23 alin.(6) din Legea privind declararea averii și intereselor personale.”*

Iar, potrivit pct.34 – 39 din Decizia Curții Constituționale nr.127 din 29.10.2020 de inadmisibilitate a sesizărilor nr.101g/2020 și nr.116g/2020 privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 23 alin.(3), (4), (6), (7), (9) și 24 alin.(12) din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale și a unor prevederi din articolele 6 lit.c), 19 lit.f) și 39 alin.(2) - (4) din Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de

Integritate, Curtea a constatat ” 34. De asemenea, Curtea Europeană a menționat că articolul 4 din Protocolul nr.7 nu interzice desfășurarea completă a două proceduri concomitente, dacă sunt respectate câteva condiții. În acest sens, pentru a nu exista dublarea unei pedepse (bis), autoritățile statale trebuie să demonstreze în mod convingător că procedurile dublate în discuție au "o legătură suficientă, din punct de vedere substanțial și temporal" (a se vedea A și B v. Norvegia, 15 noiembrie 2016, §130). Cu alte cuvinte, trebuie să se demonstreze că acestea au fost combinate de o manieră integrată, astfel încât să formeze un întreg coerent. Acest fapt nu presupune doar că scopurile urmărite și mijloacele utilizate pentru a le realiza ar trebui să fie, în esență, complementare și legate din punct de vedere temporal, ci și că posibilele consecințe ale organizării tratamentului juridic al conduitei în discuție de o asemenea manieră ar trebui să fie proporționale și previzibile pentru justițiabili (DCC nr.143 din 16 decembrie 2019, § 19).

35. Pentru a se stabili dacă există o legătură materială suficient de strânsă între procedurile duale de sancționare, trebuie să se aibă în vedere în special următoarele criterii: (i) dacă procedurile diferite urmăresc scopuri complementare și abordează, astfel, diferitele aspecte ale faptei în discuție nu doar la modul abstract, ci și la modul concret; (ii) dacă dublarea procedurilor vizate reprezintă o consecință previzibilă, atât din punct de vedere juridic, cât și în practică, a aceleiași conduite imputate (idem); (iii) dacă seturile de proceduri sunt desfășurate de o asemenea manieră încât să evite, în măsura posibilului, orice dublare în colectarea, ca și în evaluarea probelor, în special dacă interacțiunea adecvată dintre diferitele autorități competente care stabilesc faptele în primul set are loc, de asemenea, în celălalt set; (iv) dacă calculul și luarea în considerare a sancțiunii impuse în prima procedură la momentul aplicării sancțiunii din cea de-a doua procedură nu implică o sarcină excesivă pentru persoana în discuție, fiind indicat să existe o procedură de compensare pentru evitarea unui asemenea risc (a se vedea A și B v. Norvegia, citată supra, §132) (§ 20).

36. Cu referire la legătura substanțială, Curtea observă că, în conformitate cu articolul 12 alin.(4) din Legea privind declararea averii și intereselor personale, în cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat să informeze organul ierarhic superior imediat și să nu rezolve sau să emită acte administrative până la soluționarea conflictului de interese, în caz contrar fiind pasibil de răspundere contravențională, conform articolului 313² alineatele (1) și (2) din Codul contravențional. Prin urmare, Curtea constată că răspunderea contravențională devine incidentă pentru "nedeclararea" și

"nesoluționarea" conflictului de interese real existent, adică pentru inacțiunea subiectului (DCC nr.143 din 16 decembrie 2019, § 21-22).

37. În același timp, pentru conflictul de interese consumat (acțiunea subiectului) interdicția intervine ca sancțiune de a mai exercita o funcție publică pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării [articolul 23 alin.(6) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale]. Prin acțiunea subiectului se înțelege fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor legii (DCC nr.143 din 16 decembrie 2019, § 23-24).

38. De asemenea, Curtea a stabilit că legislatorul a definit clar tipurile de conflicte de interese și limita întinderii acestora, fiind previzibile consecințele lor în funcție de acțiunea/inacțiunea subiectului. Consecințele încălcării prevederilor conținute în Legea privind declararea averii și a intereselor personale sunt previzibile pentru destinatarii normelor. Astfel, subiectul declarării este obligat să declare și să soluționeze un conflict de interese real pentru a evita survenirea conflictului de interese consumat (în cazul acestor inacțiuni survenind răspunderea contravențională sau penală, după caz), iar în situația în care subiectul totuși prin acțiune admite conflictul de interese consumat, inspectorul de integritate aplică prin actul de constatare interdicția stabilită de articolul 23 alin.(6) din Legea privind declararea averii și intereselor personale (a se vedea §25 din Decizia citată supra).

39. Prin urmare, Curtea observă că aceste două proceduri (sancțiuni) se referă la aspecte diferite ale actului care aduce atingere intereselor societății. Mai mult, în jurisprudența sa, Curtea Europeană a menționat că persoanele care exercită o activitate profesională trebuie să dea dovadă de o prudență mai mare în cadrul activității lor și este de așteptat ca acestea să-și asume riscurile inerente activității lor (Sekmadienis Ltd. v. Lituania, 30 ianuarie 2018, § 65; Satakunnan Markkinapörssi Oy și Satamedia Oy v. Finlanda [MC], 27 iunie 2017, § 145) (DCC nr.143 din 16 decembrie 2019, § 26-27)."

Totodată, Completul de judecată reiterează, că scopul instituirii acestor sancțiuni este de a menține integritatea subiecților declarării în activitatea pe care o desfășoară, servirea interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, asigurarea transparenței și controlului public, responsabilizarea individuală și exemplul personal, iar măsurile prevăzute de legiuitor sub formă de sancțiuni sunt aplicate pentru garantarea exercitării cu imparțialitate a funcțiilor publice.

Așadar, se deduce că, măsurile întreprinse de către inspectorul de integritate sunt proporționale, adică potrivite și rezonabile, în strictă conformitate și în limitele cadrului legal, deopotrivă, necesare atingerii scopului urmărit și anume, instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a stărilor de incompatibilitate.

În consecință, analizând normele legale în coraport cu circumstanțele faptice stabilite, precum și criticele aduse actului contestat de către reclamant, instanța de judecată conchide că actul de constatare nr. 104/21 din 14 martie 2022, emis de Autoritatea Națională de Integritate în privința lui Cemortan Vasile este unul legal și întemeiat. Or, de către autoritatea publică pârâtă a fost respectată procedura de emitere a actului administrativ, actul este emis de către un organ competent și în corespundere cu normele legii materiale aplicabile speței. Instanța nu a constatat admiterea a cărorva abateri la emiterea actului administrativ individual defavorabil emis în privința reclamantului Cemortan Vasile de către Autoritatea Națională de Integritate, legalitatea acestuia nefiind pusă la îndoială de către instanța de judecată, iar contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament - ceea ce denotă că temei de admitere a acțiunii reclamantului nu există.

Din considerentele expuse mai sus, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ ajunge la concluzia că, acțiunea înaintată de Cemortan Vasile împotriva Autorității Naționale de Integritate privind anularea actului administrativ individual defavorabil, urmează a fi respinsă integral.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. f) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ș T E :

Se respinge ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Cemortan Vasile împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la contestarea actului administrativ individual defavorabil.

Hotărîrea este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Motivarea recursului se prezintă în termen de 30 zile de la notificarea hotărîrii motivate, prin depunerea la Curtea Supremă de Justiție. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Președintele completului,
Dașchevici

Grigore

Judecătorii
Palanciuc

Ecaterina

Negru Veronica